

Vörå socken.

A. Hackmans, Jacob Tegengrens och Halfdan
Cederhoarfs grävningar på Gulldynt backen
i juni 1927.

3 kartor, 6 fotografier.

Vöro socken.

Grävningar på Gulldygutbacken
vid Bergby i juni 1927.

Sedens bankdirektören och författaren Jacob Tezenroen är 1922, 1925 och 1926 undersökt de delar av det kända brandgravfältet på Gulldygutbacken i närheten av Bergby, vilka ligga mellan det år 1894 av mig undersökt område och backens högsta terrass, ^{äkerstade} ~~ingår~~ ^{den norra delen av denna terrass} samt det stora av väletiga stenblock uppförda röret N om densamma undersökt. Vid foten av terrassens västra sluttning hade hr J. 1925 och 1926 invid en flat sten, på min kartskiss nr 2 utmärkt med A, framgrävt några föremål från ^{den} senare folkvandringstiden (Nationalmuseet 8562: 1-7; 8598: 13-15; 8705 A: 1-6). Dessa fynd, bland vilka funnos några föremål av mindre vanligt intresse, föranledde Arkeologiska Kommissionen att låta undersöka den högsta terrassen samt det ovannämnda kumlet. Utgrävningen verkställdes av mig med biträde av hr Tezenroen och studeranden Halvdan Cederhoop 7.-11. juni.

Den undersökt delen av den tämligen jämna med mager gräs bevärd högsta terrassen mätte ungefär 4,5 x 6 m och var på norra och nordvästra sidan kantad av 5 stora stenblock, som stode på ronden av en brant sluttning. I väster sluttede marken något mindre brant mot det ungefär 1 m lägre ställe, där hr Tezenroen hade gjort de nyssnämnda fynden. Då detta område (reterna b1 och b2 samt södra delen av c 2) undersöktes ända till den orörda sandbotten, anträffades rätt mycket brän-

da benbitar samt här och där, isynnerhet i norra delen av b 2 ända till 40 cms djup kolbitar och skivbrända stenar. Vid punkt 3 i b 2 hittades ca 30 cm under jordytan en solidus av Jeno och vid sällning av jord, som tegits i närheten eller ungefär vid punkt 2 en kantbit av en annan solidus, som på museet kunde bestämmas som en Theodorios II (408-450). Vid punkt 1 hittades en glaspärle. Jordmännen bestod i detta område av slv och backgrus.

Vid undersökningen av den högsta platans norra del kunde konstateras att brändgravfältet hade sträckt sig norrut till närheten av de 5 stora sterna vid terrassens rand. Här anträffades stora under torven spridda kolbitar, samt brända benstycken, som lägs i ett mager sandblandat kulturlager av ca 15-20 cms mäktighet. Benens mängd var störst i rutorna a 5 och a 6 samt södra delen av b 5, ~~men~~ antag från Smot N och från Omot W så bestämt, att det ansågs onödigt att utbäcka grävningen ända till de 4 nordligaste stenblocken, isynnerhet sedan även försöksgrävningarna invid dessa hade visat sig resultatlösa. I det underöfsta området hittades enstaka forrunken från folkvandringstiden, vilka äro katalogiserade under nr 8777: 1-18, 29-48.

Det i det föregående nämnda kumlet ligger på en från den högsta terrassen i nordöstlig riktning utskjutande ganska smal backudd och är uppfört av väldiga stenblock samt mellan dem liggande större och mindre stenar. Kumlet upptager och synes ha varit ungefär 8 m långt och upptager udden hela bredd, som här utgör 6-7 m. Den nu högsta punkten

inom kumlet (Den på andra stenar liggande stenen
f på fotografien pl. 6769) är 1,27 m högre än den en-
dast 2,60 m därifrån vid kumlets södra rand
till nollpunkt valda punkten ± 0 . Sannolikt ha un-
der tidernas lopp många stora och medelstora stenar
blivit rullade nedför de branta sluttningarna.
Särskilt illa itgängen är kumlets södra del, från
vilken ^{senliga} stenar blivit avlagrade över ett stort
område (rutorna b6, b7, c5, c6, c7), så att den
nägorunda jämna botten är blottad.

Kumlets stenar ligga numera för det mesta blott
i ett varv; i mitten (rutorna d4, e4, d5) finnas dock
mellan några stora block 2-3 varv större och mindre
stenar.

Vid undersökningen av botten påträffades kring
stenarna a, b, c, d, (e), i och (g) (jfr fotogr. pl. 6769, där
stenen i dock icke är synlig, samt kartan (rutorna a2,
a3, a4, b2, b3, b4, b5, c2, c3, c4, c5)) ett tunt kul-
turlager, som var synnerligen mörk kring stenarna
a, d och e, men ljusare och mera sandblandad i ruto-
rna a2, a3, b2, b3, där det innehöll en mängd små-
sten. I kulturlagret hittades små, icke sotiga brända
benbitar, vilkas sammansatta vikt utgör ungefär 390 gr.
De voro ofta instuckna djupt under de största stenarna,
så långt man kunde nå med handen. Kring stenarna
a och b hittades ^{här och där} bland de brända benen 3 små ringar
av brons med kring mitten löpande fära, en liten öppen
bronsring med avrundat trekantigt genomskärning, en bit
av en bronssten (nål), ett litet bronsbeslag med hake och
2 nitar samt läderrester, ett par järnbitar och två fragment
av ett ornerat benföremål. Föremålen äro katalogiserade
under nr 8777: 49-65 i Nationalmuseets katalog, där

deras fyndställen äro närmare angivna. De små brons-
ringarna med kringlöpande fära ha motsvarigheter
i ringar från svärdshäng från Nydam mosse. Jfr
C. Engelhardt, Nydam Husefund, pl. VIII : 30, 35, 36.

Alfred Hackman

Vörå
Gulldyntbacken.

pl. 6765.

1. Gulldyntbacken, sedd från landsvägen mot W.

pl. 6766.

2. Gulldyntbacken, sedd från rian vid landsvägen mot N.

pl. 6767.

3. Den högsta terrassen på Gulldyngbacken, sedd mot NW.

pl. 6778.

4. Den högsta terrassen på Gulldyngbacken mot NO. Författaren J. Tegegren står på gulddyngstens fyndställe, man - nen i fondon på kumlets topp.

Vörå.

Kumlet på Gulldyngstbanken.

pl. 6778

4. I bildens mitt den högsta terrassen på Gulldyngst. I fon-
den kumlet, på vars topp den unge mannen står.

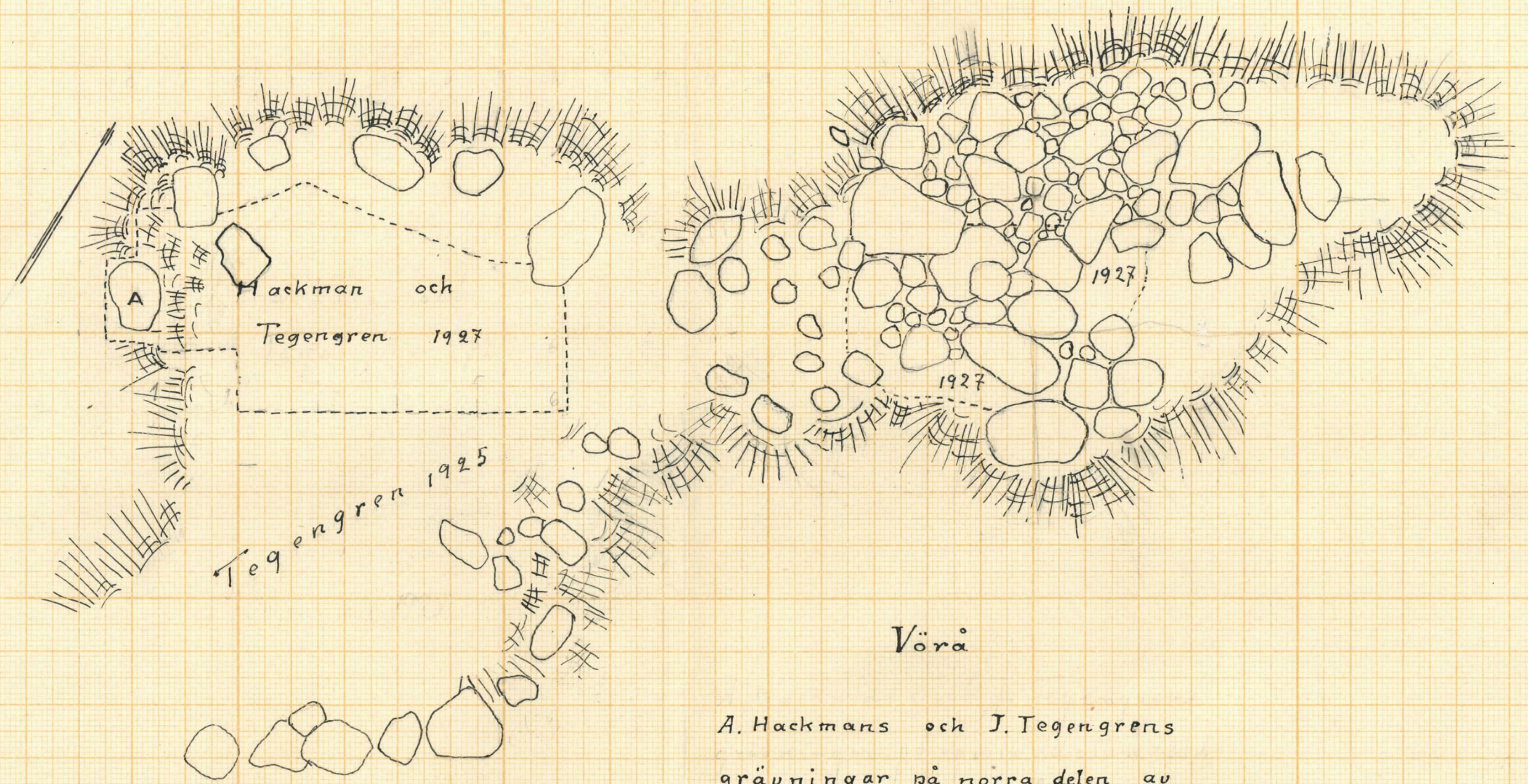
pl. 6768.

5. Kumblet på Gulldugnbacken, sett mot O.N.O.

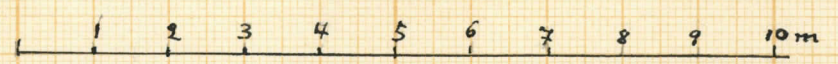
pl. 6769.

6. Kumblet sett mot S.W. Kring stenarna a - e
 hittades brändes ben samt förmålen 8777: 49-65.
 Stenen a är icke på sin ursprungliga plats, har legat mellan
 b, c och e.

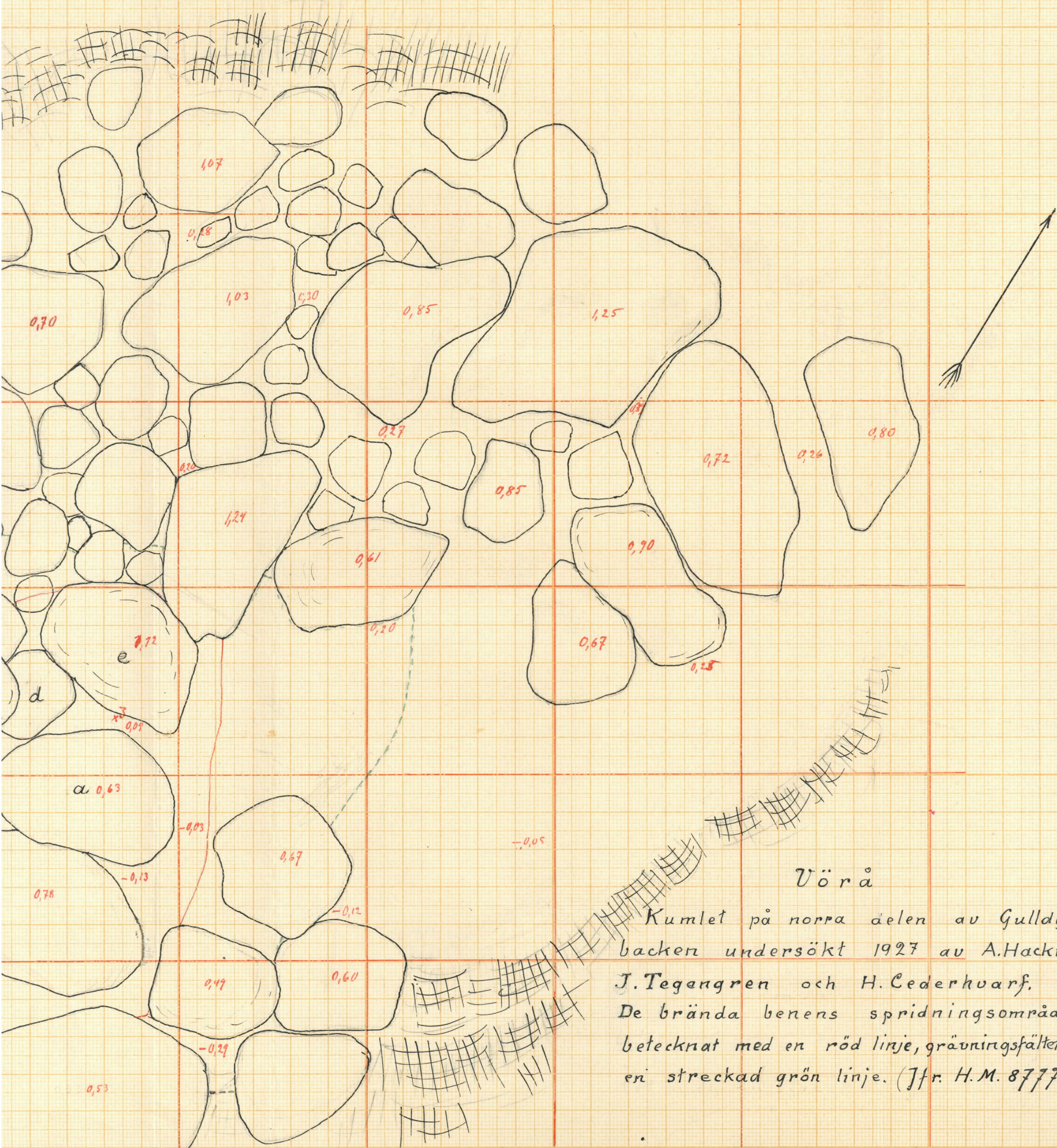

Vöra

A. Hackmans och J. Tegengrens
grävningar på norra delen av
Gulldyntbacken.

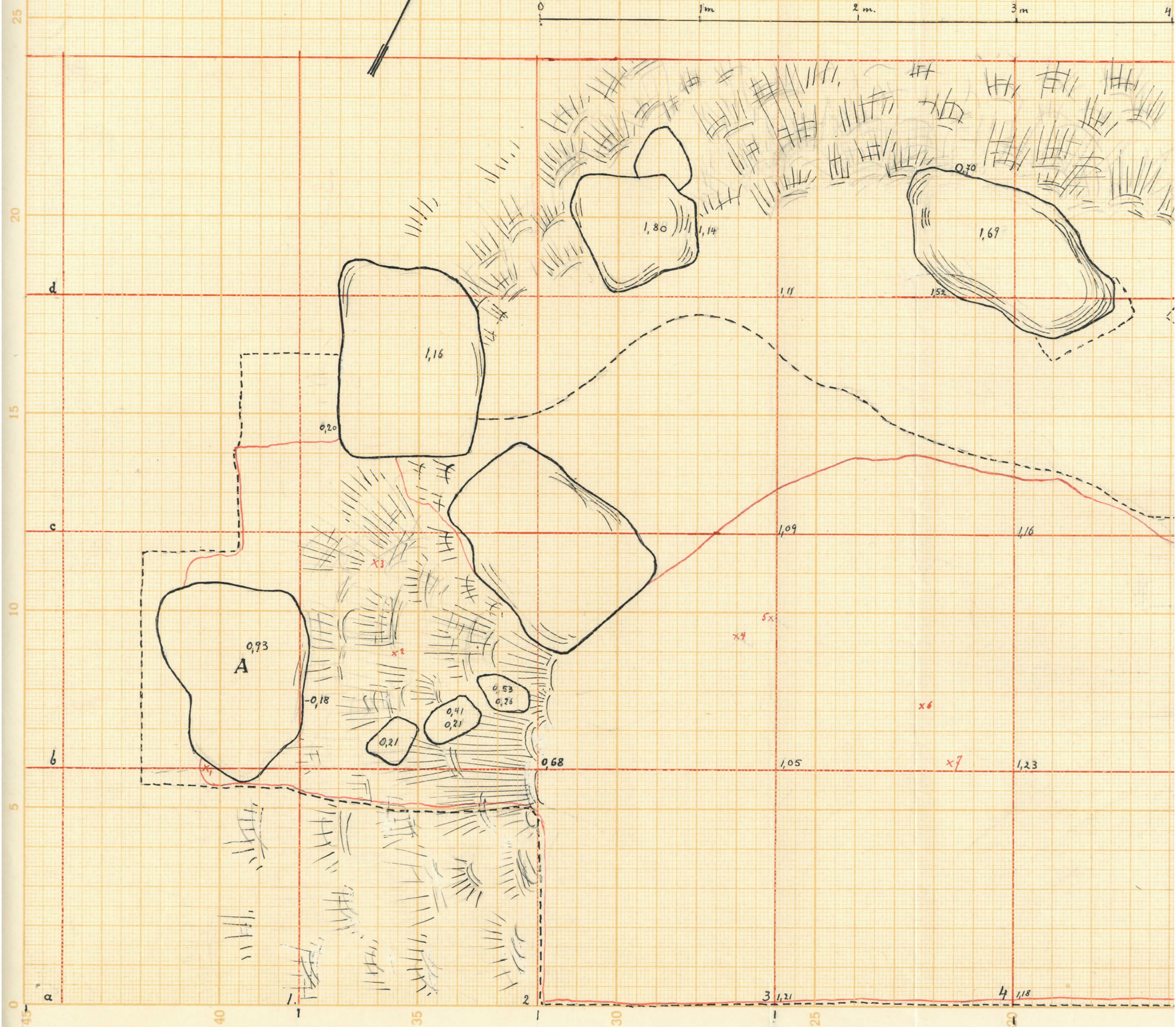
Hack 1927

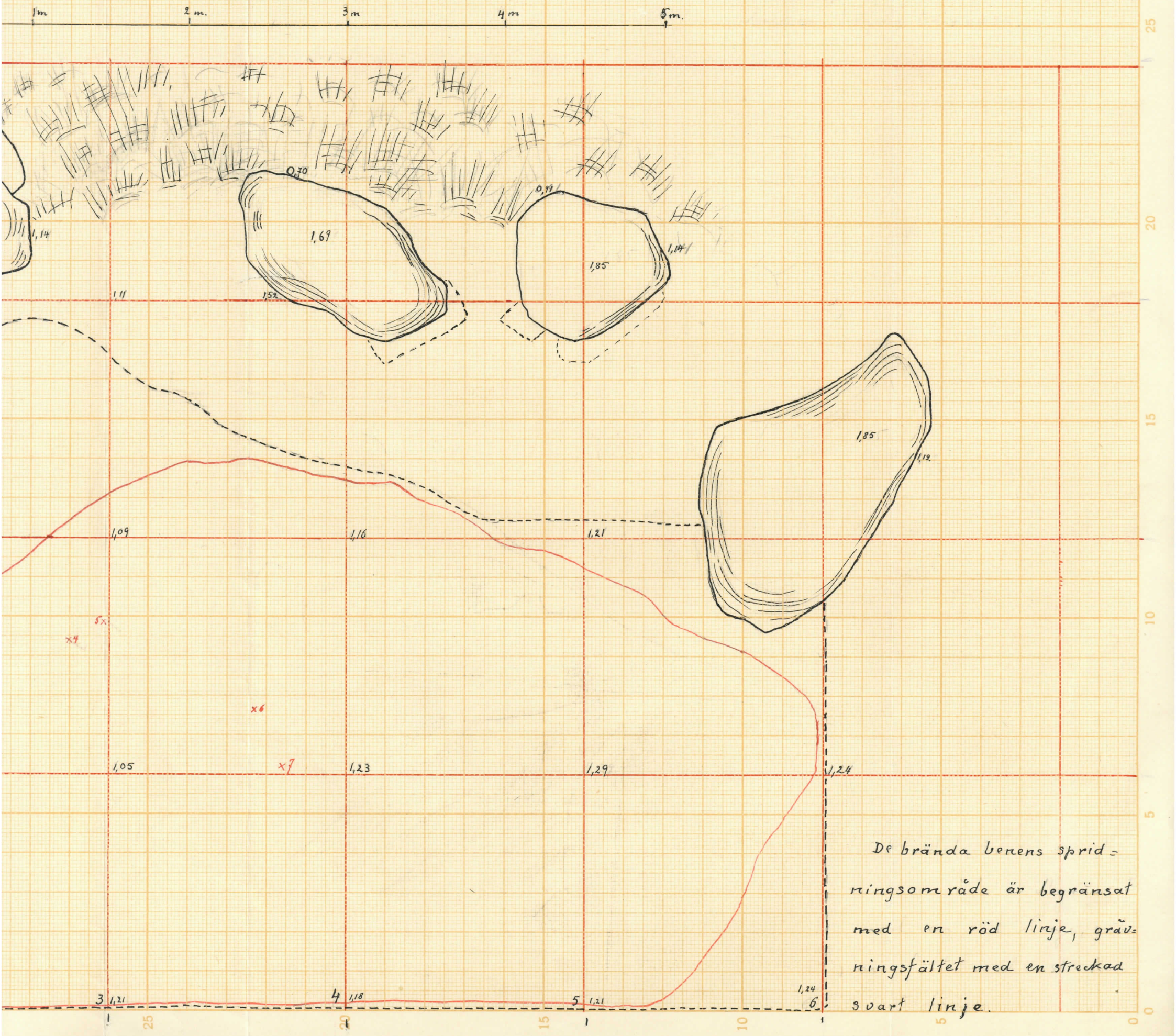
Vörå

Kumlet på norra delen av Gullynt-
backen undersökt 1927 av A.Hackman,
J.Tegengren och H.Cederhvarf.
De brända benens spridningsområde är
betecknat med en röd linje, grävningfältet med
en streckad grön linje. (Jfr. H.M. 8777: 49-63)

Gulldynt i Vörå socken
 A. Hackmans och J. Tegenrens grävningar år 1927
 Gulldynt bäckens högsta terrass.

Gulldynt i Vörå socken
 Hackmans och J Tegenrens grävningar år 1927 på
 Gulldynt bäckens högsta terrass.

De brända berens sprid-
 ringsområde är begränsat
 med en röd linje, gräv-
 ringsfältet med en streckad
 svart linje.